

An aerial photograph of a rural landscape. In the foreground, a bright green field is bisected by a narrow, light-colored path or road that curves through it. To the left of the path, there is a dense line of dark green trees. Beyond the path, the landscape opens up into a vast, flat green field. In the distance, a small cluster of buildings, possibly a farm or a small village, is visible. The horizon is flat, and the sky above is filled with large, dramatic, grey and white clouds. The overall scene is a typical Danish rural landscape.

Vejledning: Større vedvarende energianlæg i det åbne land

Hedensted Kommune

Indhold

Indledning

Side 3

Proces

Side 4

Kommuneplan og øvrige relevante planer

Side 8

Ansøgning

Side 8

Indledning

Danmark har en national klima- og energipolitisk målsætning om 100% vedvarende energi (VE) i elforsyningen i 2035 og 100% vedvarende energi i hele energiforsyningen i 2050. For at understøtte de nationale mål har Hedensted Kommunes Klimaplan et mål om at reducere CO₂-udledninger inden for kommunegrænsen med 70% inden 2030. I 2050 skal vi være klimaneutrale. For udmøntningen af reduktionsmålene opstiller Klimaplanen delmål om blandt andet lokal produktion af bæredygtig energi til eget behov inden for kommunegrænsen inden 2030, hvorfor vedvarende energiproduktion er en essentiel del af opfyldelsen af vores mål.

For at nå Hedensted Kommunes mål og ambitioner er der udarbejdet en strategisk energiplan for Hedensted Kommune. Med planen ønsker Kommunalbestyrelsen at sikre de bedste forudsætninger for udbygningen af en bæredygtig energiproduktion, der er i balance med naturen, menneskerne og virksomhederne i kommunen. Planen sætter fokus på tre principper, der skal danne fundamentet for de vedvarende energiindsatser og projekter, der skal være med til at sikre et bæredygtigt energisystem i Hedensted Kommune.

Hedensted Kommune er forpligtiget til at oprette og administrere en Grøn pulje, som opstillere af vedvarende energi skal indbetale til. Opstillere af VE-anlæg indbetaler midlerne til Grøn pulje som et engangsbeløb i forbindelse med, at anlægget bliver taget i brug. Pr. november 2023 er 40.000 kr. pr. MW for solcelleanlæg og 125.000 kr. pr. MW vindmøller. Midlerne fra grøn pulje kan anvendes til projekter til gavn for naboer til vedvarende energianlæg og til gavn for lokalsamfundet generelt. Midlerne kan dermed anvendes til forskellige formål, herunder grønne tiltag, landskabelige, rekreative eller kulturelle formål. Grøn Puljes primære formål er at fremme lokalbefolkningens accept af og engagement i udbygningen af VE-anlæg. I denne vejledning findes retningslinjerne for ansøgninger til Hedensted Kommunes grønne pulje.

Lov om fremme af vedvarende energi (VE-loven) indeholder udover grøn pulje en række ordninger, som der ligeledes har til formål at sikre bedre vilkår for naboer til fremtidige energianlæg. Beboelser i nærområdet har mulighed for at anmelde krav om værditabserstatning og salgsoption, derudover har naboer i 0-200 m meters afstand fra et større solcelleanlæg ret til en VE-bonus. Alle ordninger i VE-loven administreres af Energistyrelsen.

Proces

Formål

Dette afsnit beskriver standardproceduren for sager om VE anlæg, herunder proces for borgerinddragelse og politisk behandling. Formålet er at synliggøre Hedensted Kommunes procedure og praksis for alle samarbejdspartnere.

Forskellige projekter har som hovedregel altid individuelle forløb og vil kræve forskellige tiltag. Hedensted Kommune tilstræber en ensartet proces for alle VE projekter, men det må forventes at komplekse projekter vil kræve ekstra indsats som f.eks. ekstra administrativ bearbejdning, yderligere opmærksomhed på borgerinddragelse eller ekstra inddragelse af det politiske niveau.

Tidsramme

VE anlæg er arealkrævende og medfører en væsentlig ændring i det bestående miljø. Planlægningen kan derfor indebære en udfordring med at finde den rette balance mellem forskellige hensyn. Udarbejdelse af plandokumenter og miljøvurderinger må derfor forventes at tage længere tid end en standard lokalplan, som normalt har en tidsramme på 9-12 måneder efter politisk igangsættelse.

Proces for store VE-anlæg i Hedensted Kommune

Processen for indlevering af forslag og senere udarbejdelse af lokalplan for VE-anlæg, er beskrevet herunder.

I 2023 startede processen og således er følgende årstal gældende for det første rul: År1: 2023, År2: 2024, År3: 2025.

Processen fortsætter indtil målet for VE produktion i Hedensted Kommune er nået. Det er dog endnu ikke besluttet, hvornår næste rul sættes i gang.

Opgave	År1 (2023)	År2 (2024)	År3 (2025)	År4 (2026)
Open Call åbner	September-oktober			
Politisk grovprioritering af projekter	December			
Åbning af VE-ansøgningsrunde		April- juni		
Q&A		Maj		
Projektudvikler indsender forslag til VE-anlæg		Maj-juni		
VE-ansøgningsrunde lukker		Juli		
Politisk Prioritering		September		
Projektudvikler fremlægger endeligt debatoplæg (Idefasen)		November		
Politisk behandling af debatoplæg		December		

4 uges høring af debatoplæg			Januar-februar	
Opsamling på høring af debatoplæg			Februar	
Udarbejdelse af dagsordenspunkt med projektbeskrivelse og debatinput			Marts	
Politisk behandling af dagsordenspunkt med igangsættelse af lokalplan			April	
Høring af Lokalplan			Oktober-december	
Endelig vedtagelse af lokalplan				Marts
4 uges høring af lokalplan				April
Projektudvikler går i jorden				April

Nedenfor er beskrevet de faser som projektudvikler skal igennem.

FASE 1. Indsendelse af forslag

Når Hedensted Kommune Åbner VE runden, kan udviklere, borgere eller andre interesserede melde projekter ind til videre prioritering. I denne fase er det ikke en færdig ansøgning, men blot en projektide. Det kan dog være en fordel at være grundig, og allerede i denne fase beskrive, hvordan projektet vil arbejde med principperne i den strategiske energiplan.

https://www.hedensted.dk/hedensted_data/dagsorden/Oekonomiudvalget_2022/12-12-2022/ID3468/Bilag/Punkt_289_Bilag_1_ENERGIPLAN_2023.pdf

Energistyrelsen har lavet en hjemmeside med information om etablering af vedvarende energianlæg hvor det er muligt at danne sig et overblik over processerne for etablering og drift af vedvarende energianlæg. <https://veprojekter.dk/>

FASE 2. Ansøgning

I denne fase skal det sikres at projektet gennemarbejdes, vurderes og konkretiseres i dialog med projektudvikler. Projektet skal være oplyst, så der kan foretages en faglig vurdering og prioritering. Ledelse og det politiske niveau inddrages efter behov. F.eks. kan udvalget besigtige området sammen med administrationen inden igangsættelse af planlægningen.

Ansøgninger vurderes på baggrund af Hedensted Kommunes retningslinjer for VE-anlæg, samt Hedensted Kommunes Strategisk Energiplan 2023-2030.

1. Forhåndsdialog inden og under udarbejdelse af ansøgning.

2. Første dialog i Udvalget for Vækst og Klima ift. Strategisk Energiplan 2023-2030. I tilfælde af flere ansøgninger, vil de ansøgninger som vurderes at efterleve den Strategiske Energiplan mest hensigtsmæssigt, blive prioriteret. Denne dialog foretages to gange årligt; En gang i foråret og en gang i efteråret.
3. Videre dialog og intern sagsbehandling af projektet mod Hedensted Kommunes retningslinjer. Projektansøgningen bliver sendt i intern for høring for at afdække udfordringer og opmærksomhedspunkter.
4. I tilfælde af flere ansøgninger vil den/de ansøgninger som vurderes at bidrage mest til opfyldelse af målsætningen og som efterlever retningslinjerne blive prioriteret. Prioriteringen foretages løbende af administrationen på baggrund af en faglig vurdering.
5. Herefter foretages den politiske behandling ift. igangsætning af planlægning

FASE 3. Idéfase

I denne fase indkaldes idéer og forslag til planerne og projektet. Planlovens hensigt med denne tidlige indkaldelse er, at naboer, brugere, foreninger og andre borger skal have mulighed for at bidrage med deres forslag og idéer med henblik på et forbedret vidensniveau og dermed et bedre grundlag for efterfølgende at udarbejde plangrundlag og miljøvurderinger.

For nogle naboer til de store solenergianlæg kan det være første gang de får viden om projektet. Indkaldelsen skal derfor formuleres med omtanke og grundighed, så unødigt usikkerhed undgås hos naboerne. Indkaldelsen kan medføre mange spørgsmål og indsigelser. Hedensted Kommune afholder derfor et informationsmøde i løbet af eller inden indkaldelsen i samarbejde med projektudvikler.

Mulighed for ekstra borgerinddragelse

Alt efter behov kan der ydes en ekstra tidlig indsats for at involvere naboer inden og under denne fase. Er der stadig behov for dialog eller er vidensgrundlaget mangelfuldt efter indkaldelsen er afsluttet, kan Hedensted Kommune afholde individuelle dialogmøder med naboerne.

1. Projektudvikler udarbejder udkast til materiale til indkaldelse af idéer og forslag ud fra Hedensted Kommunes skabelon.
2. Hedensted Kommune kvalitetssikrer og indkalder idéer og forslag i 2 uger.
3. Der vil være borgermøde hvor Hedensted Kommune fortæller om proces og udvikler fortæller om projektet.
4. Politisk behandling – status efter indkaldelsen - Vækst og Klimaudvalget. Der svares ikke direkte på indkomne idéer og forslag, men hovedpointer gengives i en status til Vækst og Klima.

Lovgrundlag

I henhold til Lov om planlægning § 23 c, stk. 2 skal kommunalbestyrelsen indkalde ideer og forslag når der foreslås ændringer af i kommuneplanens hovedstruktur. Det er ligeledes lovpligtigt at indkalde idéer og forslag ved udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporter i henhold til miljøvurderingsloven §35

FASE 4. Planlægnings- og vedtagelsesfase

På baggrund af de forrige faser er alle væsentlige udfordringer og konflikter afdækket og projektudvikler kan gå i gang med at udarbejde udkast til de juridiske dokumenter – forslag til lokalplan og kommuneplantillæg, miljøvurdering af planerne, samt udkast til miljøkonsekvensrapport.

1. Projektudvikler udarbejder udkast til plandokumenter og miljøvurderinger i løbende dialog med Hedensted Kommune.
2. Hedensted Kommune kvalitetssikrer alle udkast, herunder intern høring hos alle fagområder. Der udarbejdes udkast til §25 tilladelse efter miljøvurderingsloven.
3. Politisk behandling – godkendelse af forslag til plandokumenter herunder miljørapport, miljøkonsekvensrapport og udkast til §25 tilladelse, Udvalget for Vækst og Klima, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelse.
4. Offentlig høring i 8 uger
5. Projektudvikler afholder et borgermøde i forbindelse med høringen. Dette kan kombineres med projektudviklers lovpligtige borgermøde i forbindelse med høringen af miljøkonsekvensrapporten, Energistyrelse deltager her med information om VE-lovens kompensationsordninger.
6. Behandling af høringsvar.
7. Politisk behandling - vedtagelse, Kommunalbestyrelse.
8. Sammenfattende redegørelse udarbejdes.

Efter afsluttet planproces

Når planprocessen er afsluttet kan opstiller søge byggetilladelse og herefter følger anlægsfasen.

Taksationsmyndigheden træffer afgørelse om kompensation for de nærmeste naboer i henhold til reglerne for værditab beskrevet i VE-loven.

Grøn pulje

Senest 14 dage efter første producerede kWh skal projektudvikler ifølge VE-loven indbetale midler til grøn pulje. Midlerne kan anvendes til projekter til gavn for naboer til de store solenergianlæg eller til gavn for lokalsamfundet generelt.

Værditabsordningen

Værditabsordningen giver mulighed for at anmelde krav om erstatning for værditab, hvis der opstilles solceller i nærheden af beboelsejendomme. Tilkendes værditabsersatning, skal beløbet betales af opstilleren.

Reglerne for værditabsordningen findes i lov om fremme af vedvarende energi (VE-loven) og administreres af Energistyrelsen. Se mere i vidensblad fra Energistyrelsen

Grøn Pulje

Projektudvikler skal i henhold til VE-loven indbetale midler til grøn pulje.

Midlerne kan anvendes til projekter til gavn for naboer til de store solenergianlæg eller til gavn for lokalsamfundet generelt.

Hedensted Kommune forvalter Grøn Pulje.

Kommuneplan og øvrige relevante planer

I Hedensted Kommunes Kommuneplan findes de gældende retningslinjer for vindmøller, biogas og større solcelleanlæg. Disse findes her:

<https://hedensted.viewer.dkplan.niras.dk/plan/38#/15707>

I Hedensted Kommunes Strategiske energiplan findes der tre sæt politiske principper for etablering af større VE-anlæg i Hedensted Kommune. Det bør medtages når projekter udvikles. Principperne skal ses i sammenhæng med gældende lovkrav, retningslinjer i kommuneplanen, samt lovbestemte kompensationsordninger. Når projekter prioriteres, tages der hensyn til ønsket om at opfylde de politiske principper så vidt muligt.

https://www.hedensted.dk/hedensted_data/dagsorden/Oekonomiudvalget_2022/12-12-2022/ID3468/Bilag/Punkt_289_Bilag_1_ENERGIPLAN_2023.pdf

Ansøgning

I en ansøgning for et stort solcelleanlæg i Hedensted Kommune skal ansøger redegøre for de relevante temaer gennemgået ovenfor.

Ansøgere skal redegøre for overholdelse af lovgivningen, kommuneplanens retningslinjer, og de politiske principper i Strategisk Energiplan. Ansøger skal også redegøre for, at der er foretaget konkrete vurderinger af område og placering, så de lokale forhold sikres og tilgodeses bedst muligt. Ligeledes skal den lokale involvering og forankring beskrives, så der opnås så stort et ejerskab som muligt og så afgrænsningen er fastlagt med størst mulig sikkerhed. Det må forventes, at Hedensted Kommune stiller krav om synlighedsanalyse og visualiseringer i forbindelse med behandling af ansøgningen især ved anlæg på skrående terræn.

Ansøgninger sendes til Klima@hedensted.dk

Forhåndsdialog

Ansøgere er altid velkomne til forhåndsdialog, hvor evt. spørgsmål, knaster og opmærksomhedspunkter kan blive afklaret i samarbejde med Hedensted Kommune. Kontakt plan@Hedensted.dk for spørgsmål vedrørende planlægningsprocessen for større solcelleanlæg og gældende retningslinjer. Kontakt klima@hedensted.dk for spørgsmål vedrørende Strategisk Energiplan 2023-2030.

Opgavefordeling mellem projektudvikler og Hedensted Kommune

I sager om store solenergianlæg kan projektudvikler forvente at skulle yde kommunen bistand til udarbejdelse af plandokumenter og miljøvurderinger. Den konkrete bistand aftales mellem parterne.

Bistanden vil normalt bestå af:

- udarbejdelse af et forslag til lokalplan
- udarbejdelse af et forslag til kommuneplantillæg
- udarbejdelse af relevante kortbilag
- synlighedsanalyse og visualiseringer
- udarbejdelse af forslag til miljørapport
- udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport (VVM)

Miljøvurderingsloven §19 stk. 4.

Solenergianlæggets størrelse vil i de fleste tilfælde medføre, at projekterne skal undergå en miljøvurdering, idet de kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet. Projektudvikler skal oplyse, om der er ønske om miljøvurdering af projektet uden forudgående screening.

Projektudviklere skal sikre at alle dokumenter er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter, samt at alle oplysninger er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet (miljøvurderingsloven §20 stk. 1 og 6).

Udkast til alle dokumenter udarbejdes i tæt samarbejde med Hedensted Kommune, som er behjælpelige med skabeloner, eksempler, kvalitetssikring, vidensdeling m.m.

Hedensted Kommune udarbejder et afgrænsningsnotat, som angiver hvilke emner og oplysninger projektudvikler skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten. Hvis plangrundlaget er udarbejdet på baggrund af et konkret projekt, og lokalplanen således er en såkaldt "projektlokalplan", vil planlægningens miljøpåvirkning og projektets miljøpåvirkning som udgangspunkt være sammenfaldende.

Planloven §13 - Teknisk bistand

Store solenergianlæg er lokalplanpligtige. Da Hedensted Kommune ikke på forhånd har udpeget områder positivt i kommuneplanen til solenergianlæg, skal Hedensted Kommune forud for (eller sideløbende med) lokalplanarbejdet udarbejde et kommuneplantillæg. Hedensted Kommune kan i henhold til planlovens §13 kræve teknisk bistand til udarbejdelse af en lokalplan, der skal udmønte kommuneplanens rammer. Denne bistand ligger udover de krav, som Hedensted Kommune har stillet til ansøgningsmaterialet.